

Fejlen ved dette Lovforslag, at man vil beholde Bevillingssystemet. Der er blevet henvisst til, at det er ikke andet end det, man allerede har i Forvejen i Loven af 1855. Det er meget rigtigt. Ganste vist er der den Forstel, som ogsaa den højtærede Minister fremhævede, at man efter dette Forslag vil kunne faa Bevilling baade til 7 og 8 pCt., medens man efter Loven af 1855 kun kunde faa Bevilling indtil 6 pCt. Det lægger jeg dog mindre Vægt paa, thi saaledes som Tiderne tegne til at udvikle sig, vil der næppe blive Spørgsmaal om, at nogen vil søge Bevilling ud over de 6 pCt., som vi nu kende. Men man maa huske paa, at hele dette Bevillingssystem, der nu siden 1855 har udviklet sig saa stærkt, som den højtærede Minister oplyste, er noget, som man slet ikke havde tænkt sig, eller haft i Sinde skulde ske, den Gang Loven af 1855 blev vedtagen. Forud for den Tid var Forholdet netop det — og ogsaa der kan jeg paaberaabe mig den højtærede Minister — at Bevillingerne vare forholdsvis sjældne. I Tiden fra 1816 til 1833 blev der kun sjældent givet Bevilling til at svare højere Rente end 4 pCt., og kun under visse Betingelser, som omhandles i den kongelige Resolution af 4de December 1833, en Resolution, som gjorde en Ende paa hele Bevillingsvæsenet. Bevillingerne maa imidlertid være opstaaede igen i Tiden derefter, eftersom de vare i Brug, da Loven af 1855 blev vedtagen. Men under Forhandlingerne om denne Lov blev det fra forskellige Sider, og, om jeg ikke tager meget Fejl, ogsaa fra Regeringens Side, udtrykkelig fremhævet, at det ikke var Meningen, at disse Bevillinger skulde være noget, som alle kunde faa uden videre saaledes, at det blot skulde være et Gybyrsspørgsmaal, men Meningen var den, at Bevillingerne kun skulde gives under visse særlige Betingelser, hvor man nemlig fandt, at der var Anledning dertil. Smidlertid udviklede det sig hurtigt saaledes, at Bevillingerne kun blev et Slet og ret Gybyrsspørgsmaal. Det har i adskillige Aar slet og ret kun været et Spørgsmaal om et Stempelmærke til 65 Ore, et Forhold, som sikkert har skaffet Administrationen en meget stor Uvejlighed og paaført den adskillige Udgifter, men som i og for sig var noget, Saangiver og Saantager kunde ordne mellem sig, saa

at Forholdet faktisk var det, at, om end Rentefoden var fastsat til 4 pCt., kunde Saangiver og Saantager dog ganske frit kontrahere op indtil 6 pCt. Skulde et Forslag, der gaar i den Retning som det foreliggende, medføre nogen som helst Nytte, maatte det gaa ud paa noget ganske andet, end det nu gør. Saa maatte det f. Eks. gaa ud paa, at offentlige Institutioner ikke maatte laane ud mod Bevilling, men at de skulde nøjes med den almindelige Løbestemte Rente af 3½ pCt. Det vilde være noget og ikke saa lidt, om det indeholdtes i Lovforslaget. Dernæst vil det være et Spørgsmaal, om det ikke var rigtigt tillige, som den ærede Ordfører i Dag løselig omtalte, at komme ind paa den Tanke, der var oppe baade i 1855 og senere, at fastsætte den Betingelse for Bevillingsmeddelelse, at Laanet overstiger et vist Beløb af Pantets Takstationsværdi, saaledes, at de virkelig fine Pantter ikke kunde faa Bevilling til højere Rente end den løbestemte. Men der melder sig straks et Spørgsmaal, og det er, om det vil kunne gaa an. Hvis man nemlig tænker sig, at Rentefoden steg, vilde man komme ind i en Tid, hvor selv den, der havde det allerfineste Pant, ikke vilde kunne opnaa noget Laan, fordi han ikke maatte svare højere Rente end 3½ pCt. Man kunde komme ind i en saadan Situation, og det er derfor et Spørgsmaal, hvis man overhovedet vil ind paa en Omordning af dette Forhold, om det saa ikke var bedst, at gaa den Vej, at den normale Rentefod for første Ranges Prioriteter blev fastsat for nogle Aar ad Gangen i Forhold til de til enhver Tid tilstedeværende Tidsomstændigheder. Der tror jeg, at en Kommission kunde komme paa sin rette Hylde. Saa maatte man jo naturligvis ogsaa passe paa at stoppe de Huller, hvorigennem de, der ønske en højere Rente, have forjtaaet at slippe uden om Loven af 1855.

Medens den ærede Ordfører udtalte, at denne Lov var en nødvendig Forudsætning for, at Staten kunde nedlægge Overtorshynderrenten og Renten af andre offentlige Institutioners Midler, forstod jeg den ærede Minister saaledes, at han ikke ansaa det for nogen nødvendig Forudsætning for en saadan Rentenedsættelse, at dette Lovforslag blev vedtaget. Dermed skal jeg ikke opholde